

Deirdre N. McCloskey

**İKTİSADIN
GİZLİ GÜNAHLARI**

**Türkçe Söyleyen
Eren Kırmızıaltın**

HERETİK

İKTİSADIN GİZLİ GÜNAHLARI

Deirdre N. McCloskey

The Secret Sins of Economics

©Prickly Paradigm Press, 2002

Heretik Yayınları: 108 İktisat Serisi: 19

ISBN: 978-605-9436-74-8

©2022 Heretik Basın Yayın

Tüm hakları saklıdır. Yayıncı izni olmadan kısmen de olsa fotokopi, film, vb. elektronik ve mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz.

1. Baskı: Eylül 2023, Ankara

Türkçe Söyleyen: Eren Kırmızıaltın

Redaksiyon: Levent Ünsaldı

Sayfa Düzeni ve Kapak: Ali İmren

Heretik Basın Yayın ve Organizasyon Tic. Ltd. Şti.

Aziziye Mahallesi, Kuloğlu Sok. 15/2, Çankaya, Ankara

Tel: +90 (312) 418 52 00 • Faks: +90 (312) 418 50 00

Sertifika No: 41952

İnternet Sitesi: heretik.com.tr

Twitter: twitter.com/heretikyayin

Instagram: instagram.com/heretikyayin

E-mail: info@heretik.com.tr

Bizim Büro Basım Evi Yayın ve Dağ. Hiz. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mah. Sedef Cad. 6/A Altındağ/Ankara

Sertifika No: 42488

İÇİNDEKİLER

Günah Olarak Yanlış Tanımlanan Erdemler	9
Nicelleştirme.....	9
Matematik	16
Özgürlükçü Politika	25
Küçük Günahlar, Kolayca Affedilenler	33
Affedilmesi İçin Özel İnanet Gerektiren Çok Büyük Günahlar Vardır, Ancak Bunlar İktisada Özgü Değildir	41
Neredeyse Sadece İktisada Özgü İki Gerçek Günah.....	53

Ortalama bir antropolog, tarihçi ya da gazetecinin zannettiği şeyler değildir iktisatta günah olan. İktisatçı olmayanlara göre bu kasvetli bilim, rahatsız edici derecede etkili olsa da *apaçık* günahkârdır. Ancak apaçık olan günahlar o kadar da korkunç değildir; ya da korkunçsa bile bu günahları herkes işlemektedir. Aslında günümüzde iktisat ve (psikoloji ve siyaset bilimi ve tıp bilimi ve nüfus biyolojisi gibi) diğer birkaç alanda bilimsel teşebbüsü sekteye uğratan iki özel, apaçık olmayan ve alışılmadık günah, iki gizli günah vardır.

Yine de bunları söyleyen ve çok sevdiği iktisat biliminin olgunlaşmış tüm enerjisini (fizik, jeoloji, antropoloji, tarih ya da edebiyat eleştirisinin bazı bölümlerinin yaptığı gibi) gerçek anlamıyla bilim icra etmeye odaklamasını dileyen anlayışlı bir eleştirmen maalesef yanlış anlaşılır. Alelade ve küçük günahlar, dikkatin tuhaf ve ölümcül olanlara yönelmesini engeller. Yazık zavallı anlayışlı eleştirmene, sürekli ahmakça bir eleştiri yaptığı düşünülür: “Anlaşıldı. Siz sayıları ya da matematiği düşünmeye tahammül edemeyen o havai hümanistlerden birisiniz.” Ya da, “Anladım. İktisadın ‘retorik’ olduğunu söylerken istediğiniz iktisatçıların daha samimi bir üslupla yazması.”

Gerçekten sinir bozucu. Kendisi de bir iktisatçı, hat-
ta Chicago Okulu iktisatçısı olan bu anlayışlı eleştir-
men, yirmi yıllık uğraş sonucunda, iktisadın İki Gizli
Günahı'nın (sonuçta bunlar tek bir günahdır ve tüm
günahlar gibi gururdan kaynaklanır) her yerde mevcut
olduğunu fark etti. İktisadı günahtan kurtarmak için
yararlı önerilerde bulundu. Yine de hiç kimse -sadece
antropolog ya da İngiliz edebiyatı profesörü ya da di-
ğer alanlardan kimseler değil, iktisatçı ya da tıp bilim-
cisi bile- onun söylediklerini anlamadı ya da söyledik-
lerine göre hareket etmedi.